

NÁMĚTY PRO PODPORU SPOLUPRÁCE ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ

Skupina oborů vzdělání 69 Osobní a provozní služby
- kategorie dosaženého vzdělání L0

OBSAH

Úvod	3
Slovníček pojmů	4
Legislativní prostředí.....	5
Popis cílů spolupráce škol se zaměstnavateli	5
Vymezení skupiny oborů vzdělání	6
Praktické vyučování	7
Využití odborníků z praxe.....	22
Profilová část maturitní zkoušky	27
Stáže učitelů odborných předmětů, odborného výcviku a vybraných všeobecně vzdělávacích předmětů	31

ÚVOD

Materiál vznikl v rámci projektu POSPOLU – Podpora spolupráce škol a firem, který je realizován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Model představuje nástroj, který slouží jako podpora při vymezování obsahu a podmínek spolupráce školy a zaměstnavatele¹.

Obsahuje nejrůznější aspekty, které je třeba řešit při navazování, průběhu a vyhodnocení spolupráce. Je určen školám i zaměstnavatelům. Je vhodným vodítkem jak pro již vytvořená fungující partnerství, tak pro subjekty, které mají zájem spolupráci teprve navázat.

Model nemá charakter závazného dokumentu, jeho funkce je inspirativní, obsahuje náměty k nastavení a rozvoji vlastní spolupráce školy a jejích sociálních partnerů.

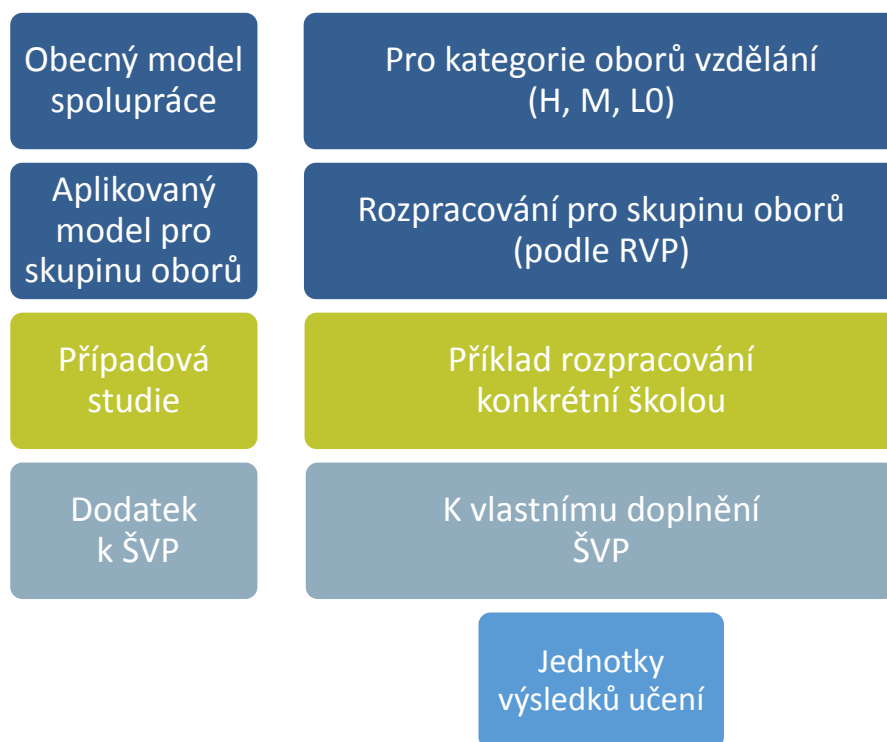
Snahou je přiblížit se požadavkům praxe. Uváděné náměty se zakládají na fungující dobré praxi. Veškeré uváděné údaje a informace jsou doporučujícího charakteru a jejich využití je na zvážení školy, která odpovídá za soulad s aktuálně platnou legislativou.

Doporučení vycházejí z obecných principů na podporu spolupráce mezi školami a firmami, které jsou popsány v obecném modelu spolupráce škol a zaměstnavatelů. Na příkladu zvoleného oboru jsou rozpracovány pro určitou skupinu oborů do tzv. aplikovaného modelu, který se Vám právě dostal do ruky. Další inspiraci můžete nalézt v případových studiích, kde jsou uváděny příklady konkrétní spolupráce škol a zaměstnavatelů a sami si můžete rozpracovat vlastní plány spolupráce školy a firmy do tzv. plánu spolupráce. Ten pak můžete využít k doplnění k ŠVP formou dodatku pro konkrétní školní rok. Nejmenší jednotkou pro plánování a realizaci spolupráce je jednotka výsledků učení vhodná např. pro odbornou praxi žáků maturitních oborů. Tyto podklady naleznete na komunikační platformě <http://pospolu.rvp.cz>.

---

¹ V textu aplikovaných modelů používáme pro zaměstnavatelskou sféru také výrazy „sociální partner (dále SP)“, „firma“, „podnik“ a podobně, vždy přitom máme na mysli též široký okruh právnických či fyzických osob, ať už soukromých či z oblasti veřejné správy a služeb nebo vědy, výzkumu a vzdělávání, které nejsou střední školou a se kterými mohou školy při odborném vzdělávání spolupracovat.

Pro účely podpory při navazování, plánování a vyhodnocování spolupráce škol a jejich sociálních partnerů byla vytvořena také metodická příručka k aplikovaným modelům spolupráce s názvem *Kráčíme Pospolu k efektivnější spolupráci škol a firem*², která poskytuje metodická doporučení k organizaci spolupráce, obsahuje údaje o tom, jak prakticky využívat modely spolupráce, předkládá informace o dalších materiálech zaměřených na podporu partnerství škol a zaměstnavatelů.

SLOVNÍČEK POJMŮ

Abychom si se školami a s firmami lépe porozuměli, byl vytvořen slovníček používaných pojmů. Zde najdete stručně vysvětlené pojmy související s problematikou spolupráce škol se zaměstnavatelským prostředím.

ODKAZ NA SLOVNÍČEK

http://pospolu.rvp.cz/filemanager/userfiles/nastroje/Slovnicek_pojm%C5%AF.pdf

²Viz <http://pospolu.rvp.cz/kracime-pospolu>.

LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ

ODKAZ NA PLATNÉ LEGISLATIVNÍ NORMY

http://pospolu.rvp.cz/filemanager/userfiles/nastroje/Obecna_legislativa_AM.pdf

POPIS CÍLŮ SPOLUPRÁCE ŠKOL SE ZAMĚSTNAVATELI

- Realizovat praktické vyučování na pracovištích zaměstnavatelů tak, aby žáci získali představu o reálném pracovním prostředí a práci v oboru při naplňování profilu absolventa;
- zvýšit roli zaměstnavatelů při přípravě žáků na budoucí profesi, aktivně zapojit jednotlivé zaměstnavatele do přípravy žáků;
- rozšířit teoretické znalosti žáků oboru vzdělání v praxi;
- využívat technologické vybavení zaměstnavatelů při odborném výcviku a odborné praxi žáků;
- rozvíjet návyky žáků související s bezpečností práce a ochranou zdraví při práci na pracovištích zaměstnavatelů;
- napomoci žákům osvojit si etický kodex ve firmě, rozvíjet komunikační dovednosti v pracovním kolektivu, rozvíjet orientaci v pracovně právních vztazích;
- zvyšovat odborné i klíčové kompetence žáků (a učitelů) za pomoci odborníků z praxe;
- realizovat kooperaci mezi odborníky z praxe a učiteli odborných předmětů zaměřenou na přenos zkušeností a znalostí v oboru;
- seznamovat žáky i učitele v prostředí školy, podniku nebo středisek odborné praxe s novými poznatky i trendy v konkrétním oboru vzdělání;
- získávat informace a vlastní zkušenost z reálného pracovního prostředí (žáci, učitelé) přímo, bez dalšího zprostředkování;
- podporovat nadané žáky a motivovat je k dalšímu vzdělávání a práci v oboru;
- přibližovat obsah výuky požadavkům pracovního trhu;
- zapojit do přípravy a realizace profilové části maturitní zkoušky (dále profilová část MZ) zaměstnavatele;
- nastavit větší provázanost profilové části MZ s praxí za účelem zkvalitnění vzdělávání a pro lepší zaměstnatelnost absolventů odborných škol;
- seznamovat učitele s novými technologiemi a pracovními postupy a také s novými přístroji a nástroji; podpořit sdílení zkušeností mezi učiteli a odborníky z praxe;

- vytvářet a nabízet podmínky pro rozvoj odborných kompetencí a mobilitu učitelů.

SPECIFICKÉ CÍLE OBORU VZDĚLÁNÍ 69-41-L/01 KOSMETICKÉ SLUŽBY

- Rozvíjet povědomí o potřebě celoživotního vzdělávání (doplňování informací a zkušeností formou kurzů, přednášek a seminářů z oboru, navštěvování odborných veletrhů a kongresů, případně účast v soutěžích líčení);
- vytvářet povědomí o administrativních, právních, ekonomických, osobních i estetických aspektech podnikání;
- zvyšovat komunikativní kompetence žáků i učitelů uplatňováním odborného cizího jazyka v praxi;
- motivovat ve spolupráci s odborníky z praxe žáky k praktickému řešení problémů, k práci s informacemi, vytvářet a podporovat klíčové schopnosti pro celoživotní učení;
- podporovat s pomocí odborníků z praxe smysl pro iniciativu a podnikavost, motivovat žáky pro dobrovolné přebírání vlastní odpovědnosti a nesení přiměřeného rizika;
- naučit žáky jednat se zákazníky, spolupracovníky a obchodními partnery na profesionální úrovni.

VYMEZENÍ SKUPINY OBORŮ VZDĚLÁNÍ

Aplikovaný model spolupráce škol a zaměstnavatelů je určen pro obor vzdělání **69-41-L/01 Kosmetické služby**, který byl vybrán jako reprezentativní pro celou skupinu oborů. Důvodem je četnost jeho zastoupení – počet žáků. Model však vedle specifik týkajících se oboru vzdělání 69-41-L/01 Kosmetické služby postihuje i obecné principy spolupráce škol a zaměstnavatelů pro danou skupinu oborů.

Další obor vzdělání zařazený ve skupině:

69-41-L/02 Masér sportovní a rekondiční.

PRAKTICKÉ VYUČOVÁNÍ

Cíl: Zvýšení odborných a klíčových kompetencí žáků v reálném pracovním prostředí³

Praktické vyučování v oborech vzdělání v kategorii dosaženého vzdělání L0 zahrnuje realizaci praktických činností formou odborného výcviku a odborné praxe⁴.

ODBORNÝ VÝCVIK

Cílem odborného výcviku je procvičit si získané znalosti a dovednosti, získat nové rozšiřující praktické dovednosti a naučit se spolupracovat v pracovním kolektivu. Cíle bude dosaženo směřováním k získání následujících odborných kompetencí odvozených z RVP pro obor vzdělání 69-41-L/01 Kosmetické služby:

<http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP%206941L01%20Kosmeticke%20sluzby.pdf>.

Pojmy období **odborné přípravy** a období **odborného rozvoje**⁵ vyjadřují postupné osvojování odborných dovedností žáka. Žák po příchodu do odborného vzdělávání potřebuje získat elementární znalosti a dovednosti, to se odehrává v období tzv. odborné přípravy. V tomto období zpravidla nelze umístit žáky v odborném výcviku do reálné praxe. Následně na ně navazuje období odborného rozvoje, které umožňuje již plné nasazení žáků do reálného pracovního prostředí.

1. Období **odborné přípravy** (na školních pracovištích)

2. Období **odborného rozvoje** (na pracovištích zaměstnavatelů)

Zpracování plánu odborného výcviku:

- o rozsah odborného výcviku (dle RVP pro obor vzdělání 69-41-L/01 Kosmetické služby minimálně 34 týdenních hodin za celou dobu vzdělávání).

V rámci odborného výcviku v období **odborné přípravy** získá žák v jednotlivých ročnících (zpravidla ve školních podmínkách, ale možno i na pracovištích

³ Toto zpracování modelu vychází z předpokladu, že odborný výcvik se koná ve školních podmínkách, v reálném pracovním prostředí na pracovištích zaměstnavatelů je provozována odborná praxe. RVP oboru 69-41-L/01 Kosmetické služby nestanoví přesný poměr hodin odborného výcviku a odborné praxe, které mají probíhat v reálném pracovním prostředí. Proto je model možné rozpracovat v závislosti na podmínkách konkrétní školy a jejích sociálních partnerů také jiným způsobem. Doporučujeme realizovat odborný výcvik v co největším sepětí školy se zaměstnavateli.

⁴ Níže uvedené odborné kompetence počítají s tím, že žák a absolvent oboru vzdělání 69-41-L/01 Kosmetické služby provádí pouze estetické úpravy, nemůže porušit integritu kůže hlubšími zásahy jehlou a nesmí „ošetřovat“ ve smyslu zdravotnictví; přesto by měl znát základy dermatologie.

⁵ Pojmy „období odborné přípravy“ a „období odborného rozvoje“ zavádí projekt Pospolu pro účely svých materiálů. Je možné je používat a pracovat s nimi, ale s vědomím, že nevycházejí z legislativy – nejsou obsaženy v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, ani ve vyhlášce č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

zaměstnavatelů) následující odborné dovednosti:

1. ročník

- dodržuje základní hygienické a bezpečnostní požadavky, obsluhuje přístrojové a technické vybavení provozovny, bezpečně likviduje odpad;
- provádí posouzení a správné ošetření rukou včetně dalšího poradenství – manikúra, masáž, peeling, masky a zábaly, konečná úprava nehtů, lakování aj.;
- ovládá praktické posouzení pleti včetně způsobů a výsledků testování, pojmenuje anomálie a doporučí vhodné přípravky k ochraně pleti;
- provádí kosmetické ošetření pleti (povrchové čištění a ošetření).

2. ročník

- diagnostikuje aktuální stav pleti zákazníka a volí vhodný způsob ošetření (povrchové čištění pleti, epilaci horního rtu, případně obličeje, barvení řas a obočí, změkčování pleti, hluboké čištění pleti, aplikuje pleťovou masku, vyplní kartotéční diagnostický záznam), orientuje se v nemocech pleti a rozpozná je, obhájí pracovní postup, správné přípravky a pomůcky;
- aplikuje různé typy napářek, peeling;
- provádí kosmetickou masáž obličeje, krku a dekoltu, mikromasáž očního okolí, Jacquetovu masáž pudrem;
- připravuje a aplikuje pleťové masky na obličej, krk a dekolt, analyzuje účinky masky na pleť a vhodnost pro jednotlivý typ pleti, dle jejího stavu;
- poskytuje poradenství, nabídku a prodej kosmetických přípravků podle typu a stavu pleti.

3. ročník

- provádí modelaci nehtů, používá určené pomůcky;
- orientuje se v nemocech nohou, posuzuje vhodnost či nevhodnost ošetření;
- provádí celkové ošetření nohou – odstranění ztvrdlé kůže, ošetření nehtů, masáž nohou, aplikuje zábal na nohy;
- dbá hygienických zásad a udržuje nástroje a pracovní prostředí v čistotě;
- provádí epilaci na obličeji, ovládá epilaci a depilaci na různých částech těla;
- definuje zásady estetické úpravy obličeje a provádí odborné denní a večerní líčení včetně korektivního líčení, ovládá líčení pro různé (např. slavnostní) příležitosti, provádí fantazijní líčení a bodypainting;
- vykonává hygienicko-sanitární činnosti podle provozního řádu:
  - vyjmenuje používané desinfekční přípravky na desinfekci kůže, pracovního nářadí a přístrojů;

- předvede desinfekci pracovních nástrojů (kosmetických štětců, expresorů, špachtlí apod.);
- uklidí pracoviště po práci s klientem a po skončení provozu.

4. ročník

- provádí samostatné ošetření pleti, zdokonaluje své praktické dovednosti, prohlubuje vztah ke své profesi;
- ovládá různé techniky při masáži krku, ramen a šíje;
- poradí a nabídne vhodné přípravky k domácímu ošetření a k prodeji;
- vyplní pokladní blok, přijme a vydá hotovost, vytvoří objednávku zboží a odhadne spotřebu materiálů;
- sleduje nově se vyvíjející metody a postupy, látky a přípravky používané v kosmetice včetně vývoje přístrojové techniky;
- orientuje se v módních trendech, zajímá se o odbornou literaturu a publikace, manuály firem;
- formou poradenství nabízí vhodné kosmetické přípravky;
- vykonává hygienicko-sanitární činnosti podle provozního řádu (viz 3. ročník).

Tabulka 1: Nezávazná ukázka rozvržení hodin praktického vyučování – varianta A

Ročník	Praktické vyučování (= odborný výcvik + odborná praxe) – celkem (hodin)	Odborný výcvik (ve škole) – (hodin)	Odborná praxe (na pracovišti zaměstnavatele) – (hodin)
1.	210	186	24
2.	432	372	60
3.	432	372	60
4.	180	156	24
Celkem	1 254	1 086	168

Celková hodinová dotace praktického vyučování za 1.–4. ročník je 1254 hodin.

Tabulka 2: Nezávazná ukázka rozvržení hodin praktického vyučování – varianta B

Ročník	Praktické vyučování (= odborný výcvik + odborná praxe) – celkem (hodin)	Odborný výcvik (ve škole) – (hodin)	Odborná praxe (na pracovišti zaměstnavatele) – (hodin)
1.	198	198	-
2.	456	456	-
3.	456	396	60
4.	168	56	112
Celkem	1 278	1106	172

Celková hodinová dotace praktického vyučování za 1.–4. ročník je 1 278 hodin.

Pro obě varianty platí, že při stanovování hodinové dotace se vychází z RVP a celkového počtu týdnů ve školním roce. Konkrétní rozvržení podílu odborného výcviku na pracovišti zaměstnavatele ve vztahu k celkovému počtu hodin odborného výcviku je možné specifikovat dle podmínek a potřeb dané školy a zaměstnavatele.

ODBORNÁ PRAXE

Cílem je prohloubit školní odbornou přípravu v odborné praxi různými formami spolupráce se zaměstnavateli. Cíle bude dosaženo směřováním k získání následujících odborných kompetencí stanovených v RVP69-41-L/01 Kosmetické služby:

<http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP%206941L01%20Kosmeticke%20sluzby.pdf>.

Smyslem odborné praxe pro žáky je procvičit si získané školní znalosti a dovednosti v praxi, získat nové rozšiřující praktické dovednosti a naučit se spolupracovat v pracovním kolektivu. Tzn. rozvíjet následující odborné kompetence:

- ošetří ruce zákazníka – manikúra, masáž, aplikace masky, konečná úprava nehtů; rozpozná různá onemocnění kůže na rukou;
- provádí barvení obočí a řas;
- prakticky posoudí pleť klienta, pojmenuje anomálie a doporučí vhodné přípravky k péči o pleť;
- diagnostikuje aktuální stav pleti a volí vhodný způsob ošetření, aplikuje různé typy napárek a změkčování pleti, peeling, aplikuje pleťové masky;
- orientuje se v dermatologii, rozpozná nemoci pleti, kterou nemůže ošetřit;
- provádí kosmetickou masáž obličeje, krku a dekoltu;
- provádí komplexní ošetření nohou;

- provádí modelaci nehtů;
- provádí epilaci a depilaci;
- definuje a aplikuje zásady estetické úpravy obličeje;
- samostatně provádí komplexní kosmetické ošetření pleti, rukou i nohou včetně zvolení správného postupu, kosmetických přípravků a využití přístrojové techniky, poskytuje odborné poradenství, nabídku a prodej kosmetických přípravků, provádí vyúčtování ošetření;
- orientuje se v módních trendech, zajímá se o odbornou literaturu, novinky v oboru a další vzdělávání (formou seminářů, veletrhů a členství v Unii kosmetiček).

V jednotlivých ročnících získá žák během odborné praxe (v reálném prostředí firem) následující dovednosti:

varianta A (viz tabulka 1):

1. ročník

- orientuje se v salonu a jeho provozu, zná postavení pracovníka kosmetických služeb a nároky na něj kladené;
- obsluhuje technické vybavení provozovny – PC kartotéku klientů, jednoduché kosmetické přístroje – parafínovou vaničku, UV lampu apod.;
- dodržuje hygienické a bezpečnostní požadavky provozu.

2. ročník

- orientuje se v nabídce poskytovaných služeb salonu;
- diagnostikuje aktuální stav pleti klienta, navrhuje postup kosmetického ošetření, zakládá a doplňuje kartotéku;
- připraví pleť klienta a provádí kosmetickou masáž pleti, krku a dekoltu včetně aplikace masek;
- provádí poradenství, nabídku a prodej kosmetických přípravků pro domácí péči podle typu a stavu pleti.

3. ročník

- provádí ošetření rukou, nohou a pleti včetně následné péče a estetické úpravy;
- orientuje se v dermatologii, rozpozná onemocnění, při němž nemůže provádět kosmetické ošetření;
- provádí epilaci a depilaci obličeje a celého těla;
- ovládá dekorativní líčení pro různé příležitosti.

4. ročník

- provádí samostatně ošetření pleti včetně různých technik masáží, poradenství, nabídky a prodeje kosmetických přípravků k domácímu ošetření, vyúčtování služby;
- ovládá technologické postupy všech nabízených kosmetických ošetření, používání přístrojové techniky, zná účinky kosmetických přípravků, orientuje se v módních trendech, má zájem na budování klientely.

varianta B (viz tabulka 2):

3. ročník

- procvičuje si kosmetické úkony a prohlubuje dovednosti, samostatně pracuje a poskytuje ošetření zákazníkům na instruktorských pracovištích smluvních partnerů školy.

4. ročník

- procvičuje si kosmetické úkony a prohlubuje dovednosti, samostatně pracuje a poskytuje ošetření zákazníkům na instruktorských pracovištích smluvních partnerů školy.

Odborná praxe ověřuje a doplňuje kompetence osvojované vzdělávacími předměty z obsahových okruhů Kosmetická péče, Výtvarná příprava, Komunikace ve službách. Během odborné praxe se komplexně utvářejí klíčové kompetence budoucích kosmetiků, pedikérů, manikérů.

V průběhu praktického vyučování (odborného výcviku a odborné praxe) jsou žáci vedeni k tomu, aby rozvíjeli kompetence odvozené z klíčových kompetencí stanovených v RVP.

Kompetence k učení

- Vyhledává informace o nových technologických postupech a možnostech dalšího vzdělávání v oboru;
- teoretické vědomosti propojuje účelně do praktických dovedností;
- pracuje efektivně se získanými informacemi.

Kompetence k řešení problémů

- Analyzuje problém a navrhuje způsob řešení vedoucí ke zkvalitňování služeb, ke spolupráci mezi lidmi a vytváří vhodné a klidné prostředí pro práci s klienty;
- samostatně řeší běžné provozní záležitosti.

Komunikativní kompetence

- Rozvíjí vztahy se zákazníky, verbální i neverbální komunikaci v souladu s pravidly etikety a podnikatelského úsilí;
- uplatňuje znalost cizího jazyka při komunikaci se zahraničním zákazníkem;

- používá odbornou terminologii a je schopen ji srozumitelně, souvisle a jazykově správně vysvětlit zákazníkům;
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultivovaného projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- Přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů;
- předchází konfliktům a nepodléhá předsudkům při jednání s druhými lidmi;
- pracuje v týmu a předkládá návrhy na zlepšení pracovní činnosti a realizuje je, dbá na estetickou stránku kosmetické provozovny;
- přijímá radu i konstruktivní kritiku od ostatních, ale také si ověřuje poznatky a nezaopatřuje názory ostatních lidí a jejich jednání;
- vytváří zodpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj duševní i fyzický rozvoj a v tomto směru vede i své klienty;
- pracuje na vytváření zdravého sebevědomí, aby se aktivně a plnohodnotně realizoval v oboru.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- Jedná samostatně, zodpovědně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu v oblasti podnikání, ale i ve prospěch celé společnosti;
- chápe význam životního prostředí a jedná v souladu se zákony, správně likviduje odpad;
- je motivován tak, aby jednal v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- Má přehled o možnostech uplatnění se na trhu práce ve svém oboru;
- uvědomuje si potřebu celoživotního vzdělávání;
- rozumí podstatě podnikání, má povědomí o administrativních, právních, ekonomických, osobních i etických aspektech soukromého podnikání;
- reaguje na požadavky klientely.

Matematické kompetence

- Vyplňuje pokladní blok, účtuje úkony kosmetického ošetření, přijímá a vrací hotovost;
- počítá spotřebu materiálu, měsíční uzávěrky, denní tržby, průběžné rekapitulace, výdej a příjem finančních prostředků.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- Pracuje s informacemi z otevřených zdrojů, uvědomuje si problematickou důvěryhodnost některých zdrojů;
- pracuje se specifickými programy pro kosmetické salony;
- vytváří prezentace s nabídkou kosmetických služeb.

NÁSTROJE PRO ZAJIŠTĚNÍ KVALITY PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

Pro zajištění standardů kvality doporučujeme při realizaci praktického vyučování využít zásad EQAVET (pospolu.rvp.cz/eqavet) a principů ECVET (pospolu.rvp.cz/ecvet).

To znamená především se zamyslet nad těmito podněty:

- předem se dohodnout na očekávaných výsledcích učení (škola a firma), které žák během praktického vyučování získá (vytvořit tzv. jednotku/jednotky výsledků učení), tzn. domluvit obsah a rozsah odborného výcviku/odborné praxe (očekávané výsledky učení, které má žák získat na pracovišti), zásady a způsoby hodnocení a validaci získaných výsledků učení (forma, kritéria včetně definování pracovních a hodnoticích úkolů, četnost hodnocení);
- připravit text, který popíše podmínky, obsah praktického vyučování, očekávané výsledky učení, způsob jejich hodnocení, způsob validace a uznání výsledků učení;
- tato dohoda mezi vysílající organizací (školou), přijímající organizací a učícím se žákem zajistí, aby na všech stranách byla jasně stanovena pravidla, za kterých se bude praktické vyučování odehrávat. Přílohou takové vzájemné dohody může být konkrétně vypracovaná jednotka výsledků učení, kterou žák absolvuje v rámci odborného výcviku nebo odborné praxe. Tento text (vyjádřený formou určité dohody mezi zainteresovanými stranami) nenahrazuje Smlouvu o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování povinně uzavřenou mezi školou a firmou, proto není možné tyto materiály vzájemně zaměňovat, každý slouží k jinému účelu. Formuláře pro přípravu vzájemné dohody a jednotky výsledků učení naleznete na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#ECVET>;
- zaznamenat dosažené a ohodnocené výsledky učení do osobního záznamu. Osobní záznam je dokument, ve kterém jsou uvedeny skutečně dosažené a ohodnocené výsledky učení. Může být součástí portfolia žáka;
- hodnocení žáka na pracovišti provede instruktor praktického vyučování na základě předem definovaných, praktických hodnoticích úkolů (které ověří získané výsledky učení). Tyto výsledky předá učiteli odborného výcviku. K jeho hodnocení učitel přihlíží při klasifikaci žáka. Za klasifikaci žáka je vždy zodpovědný učitel odborného výcviku.

Dále je doporučeno zaměřit se na tyto záležitosti:

- k povinnostem učitelů praktického vyučování patří i pravidelná kontrola žáků na pracovištích, kontrola souladu s dohodnutými výsledky učení; popř. úprava dohody mezi školou a firmou o nastavení výsledků učení, které by měl žák na pracovišti získat;
- důležité je také sebehodnocení žáka – co během dne ve firmě vykonával za činnosti, co nového se naučil, co je naopak nutné ještě procvičit apod. Za tímto účelem si žák vede pracovní deník, který obsahuje také informace o docházce a průběhu odborného výcviku na pracovišti; do pracovního deníku může provádět záznamy také instruktor praktického vyučování (dále instruktor);
- zavedením tzv. portfolia žáka, kam si každý žák může ukládat všechny záznamy o dosažených výsledcích učení (např. osobní záznamy nebo certifikáty za absolvovanou mobilitu a zpětnovazební dotazníky), případně vedením pracovního deníku z průběhu praktického vyučování, může absolvent budoucímu zaměstnavateli lépe a srozumitelněji prokázat, jakými praktickými dovednostmi disponuje. To mu později může pomoci při vstupu na trh práce;
- rozsah pracovních činností žáka je velmi široký, a tak se může na jeho přípravě v průběhu hodnoceného období (pololetí, školní rok, celé období vzdělávání) podílet více instruktorů; odborný rozvoj může také probíhat u více firem (kosmetický salon, salon manikúry a nail artu, provozovna pedikúry, vizáž salon, VŠ6, laserová a estetická centra, SPA a wellness centrum, lázeňské centrum, fit centrum);
- pro podporu úspěšné realizace spolupráce škol a firem se doporučuje využít formulář dostupný na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#EQAVET>, který ověřuje, zda se při poskytování praktického vyučování ve firmách nic neopomnělo; indikátory uvedené ve formuláři splňují požadavek využívání cyklu zajišťování kvality (plánování, provádění, hodnocení, revize), jsou tedy v souladu se zásadami EQAVET;
- doporučujeme nastavení společných cílů školy a zaměstnavatele a dohodnutí kritérií, jimiž se budou dosažené cíle vyhodnocovat. Na základě toho se následně (např. po skončení školního roku) přehodnotí relevantnost nastavených cílů, kritérií a přijmou se opravná opatření pro další spolupráci;
- za klíčové je tedy možné považovat dobré naplánování spolupráce při realizaci odborného výcviku/ odborné praxe. Za tímto účelem doporučujeme připravit plán spolupráce formou dodatku k ŠVP. Formulář pro přípravu dodatku naleznete na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#plan-spoluprace>.

⁶ Vysokou školu lze využít jako sociálního partnera např. pro kosmetologická cvičení, odborný výcvik tak může probíhat i na pracovištích vysokých škol (např. Technologická fakulta UTB Zlín).

SMLUVNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Zabezpečení podmínek pro vykonání praktického vyučování žáků, tak aby byly naplněny veškeré požadavky zákonných předpisů (viz odkaz na platné legislativní normy);
- stanovení pravidel, podmínek a povinností pro žáky, školu i pracoviště smluvních partnerů;
- řešení případných nestandardních situací a incidentů (např. pojištění žáka proti úrazu, pojištění žáka proti způsobené škodě apod.);
- **odborná praxe** je organizována např. v kosmetickém salonu, salonu manikúry a nail artu, provozovně pedikúry, vizáž salonu, laserovém a estetickém centru, SPA a wellness centru, lázeňském centru na základě smluvního vztahu školy a firmy o zajištění odborné praxe (škola uzavírá s poskytovatelem odborné praxe Smlouvu o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování);
- žáci se účastní odborné praxe podle stanoveného rozpisu a ve stanoveném rozsahu (minimální rozsah je stanoven v RVP). V ŠVP je zpracována učební osnova pro odbornou praxi.

ROZSAH A POČET ZAPOJENÝCH ŽÁKŮ

- **Odborná praxe** je zařazena v minimálním rozsahu podle RVP pro obor vzdělání 69-41-L/01 Kosmetické služby: 4 týdny za celou dobu vzdělávání, uskutečňuje se na pracovištích právnických a fyzických osob;
- škola provádí rozpis odborných praxí žáků pro svoje smluvní pracoviště a dále škola eviduje realizaci individuálních praxí žáků. Odborná praxe je povinnou součástí vzdělávacího programu. Zapojeni jsou všichni žáci.
- v rámci **odborného výcviku** počet zapojených žáků závisí na možnostech firmy – jeden instruktor se může věnovat maximálně 6 žákům, doporučuje se však rozdělit žáky tak, aby se jeden instruktor mohl věnovat pouze 4 žákům (záleží ovšem na podmínkách na daném pracovišti).

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

- Vedení školy určí pracovníka zodpovědného za navázání spolupráce a komunikaci se zaměstnavatelem, po vytipování a dohodě se zaměstnavatelem o možnosti realizace odborné praxe je nutné určit personální zajištění pracovníky, kteří povedou odbornou praxi žáků na konkrétním pracovišti (instruktoři praktického vyučování);
- za rozvoj odborných kompetencí žáka během praktického vyučování je spoluzodpovědný instruktor z firmy, který je seznámen s osvojenými kompetencemi žáka a je schopen je v reálném prostředí podniku prohlubovat;

- o funkci instruktora může vykonávat pracovník působící ve firmě na pozici/pozicích: např. kosmetička, pedikérka, manikérka, nail art, vizážista, obchodní zástupce firmy; na přípravě žáka se může podílet více instruktorů.

Varianty praktického vyučování na pracovištích zaměstnavatele:

- a) práce žáků pod dohledem instruktora z firmy;
- b) práce skupiny žáků pod vedením učitele odborného výcviku;
- c) kombinace předešlých variant;
  - o počet žáků se může lišit v závislosti na podmínkách a požadavcích výuky a velikosti třídy – od skupiny po individuální výuku.

Popis role a zapojení instruktora praktického vyučování při odborné praxi žáka:

1. ročník

varianta A (viz tabulka 1):

- o instruktor seznamuje žáky s chodem provozovny a informuje je o požadavcích na pracovníky, o hygienických a bezpečnostních požadavcích (vždy před zahájením výuky na pracovišti zaměstnavatele);
- o seznamuje s obsahem a náplní učiva;
- o ukazuje práci s technickým vybavením provozovny, kosmetickými přístroji, které souvisejí s probíraným modulem učiva;
- o hodnotí instruktor a učitel odborného výcviku na základě určených pravidel hodnocení prostřednictvím ústního a praktického přezkoušení.

varianta B (viz tabulka 2):

- o v prvním ročníku s žáky pracuje pouze učitel odborného výcviku ve škole.

2. ročník

varianta A (viz tabulka 1):

- o práci žáků řídí a kontroluje instruktor praktického vyučování;
- o žáci pracují nejprve za pomoci instruktora, probrané a procvičené moduly již samostatně aplikují prakticky;
- o hodnocení žáka provádí instruktor v součinnosti s učitelem odborného výcviku na základě předem určených pravidel způsobu hodnocení a probraných modulů;
- o každý žák si vede pracovní deník, do kterého zaznamenává svou činnost ve firmě, tu mu kontroluje a pravidelně potvrzuje instruktor.

varianta B (viz tabulka2):

- o s žáky pracuje pouze učitel odborného výcviku ve škole.

3. ročník

- práci žáků řídí a kontroluje instruktor, žáci pracují samostatně pod dohledem instruktora;
- pod dohledem instruktora žáci víceméně samostatně provádí osvojené kosmetické úkony včetně použití přístrojové techniky a kosmetických přípravků, obhajují si zvolený pracovní postup a dodržují technologické zadání a zásady hygieny a BOZP;
- hodnotí instruktor a učitel odborného výcviku na základě určených pravidel, hodnocení prostřednictvím ústního a praktického přezkoušení;
- instruktor žáky seznamuje s objednáváním zboží a vedením účetnictví provozovny;
- každý žák si vede pracovní deník, do kterého zaznamenává svou činnost ve firmě, tu mu potvrzuje instruktor.

4. ročník

- žák se samostatně stará o svěřeného klienta od započetí úkonu až po vyúčtování služeb, provádí komplexní kosmetické ošetření dle diagnostiky pleti včetně poradenství, nabídky a prodeje kosmetických přípravků pro domácí ošetření, samostatně vede vyúčtování poskytnutých služeb;
- žák posoudí samostatně zásoby materiálu a vytvoří objednávku;
- hodnotí instruktor a učitel praktického vyučování na základě určených pravidel hodnocení prostřednictvím ústního a praktického přezkoušení.

Při realizaci praktického vyučování je kladen důraz na **socializační aspekt** v reálném pracovním prostředí, kde se rozvíjí zejména:

- vztah k práci, podniku, kolektivu a pracovníkům;
- získání pracovních návyků, odpovědnost, schopnost plnit zadané úkoly, dovednost řešit problémy;
- vyhodnocení svých pracovních výsledků, identifikace nedostatků;
- loajalita k zaměstnavateli, škole;
- profesní a stavovská hrdost;
- kreativita, spolehlivost, ochota a samostatnost;
- zodpovědný přístup ke svému zdraví i zdraví ostatních klientů;
- dodržování zásad společenské etikety, vhodné navazování kontaktu se zákazníkem, profesionální jednání se zákazníkem (profesní etiketa, bezpředsudkový přístup k zákazníkům, vhodný způsob komunikace se zákazníkem, poradenská činnost zákazníkům a příjemné vystupování);
- zvýšení povědomí o možnostech uplatnění po ukončení vzdělávání;
- implementace zahraničních zkušeností do rozvoje odborných kompetencí.

TECHNOLOGICKÉ A PROSTOROVÉ ZAJIŠTĚNÍ

a) Pracoviště školy (dílňy, laboratoře) umožňující nácvik všech dílčích činností a dovedností stanovených v ŠVP (jeho doplnění), pro přípravné období by měla být vybavena pro nácvik následujících činností:

1. ročník

- o prostorové členění a vybavení školní učebny vyhovující požadavkům dané praxe a legislativě (otočné židle, stolky atd.);
- o péče o ruce – parafínové lázně, rozežívače vosků, lampy, savky prachu, sterilizátor, nářadí pro manikúru, modelaci a nail art, kosmetické přípravky pro péči a ošetření rukou;
- o barvení obočí a řas, úprava obočí – stavitelné křeslo, pracovní stolek, zrcadlo, dostupnost umyvadla s vodou, osvětlení, kosmetické nářadí a vhodné přípravky.

2. ročník

- o prostorové členění a vybavení provozovny vyhovující požadavkům dané praxe a legislativě (polohovací kosmetické lehátko, pracovní stolek, otočná židle);
- o péče o pleť obličeje, krku a dekoltu – materiálové vybavení vhodné pro výkon daných úkonů, rozežívače vosku, lampy s lupou, napařovací přístroje, typologický přístroj, laser, ultrazvuková špachtle, dermabraze, ionizace, lifting, bioptronová lampa.

3. ročník

- o prostorové členění a vybavení provozovny vyhovující požadavkům dané praxe a legislativě;
- o péče o nohy – polohovací křesla, vaničky, etážové stolky, lampy s lupou, osvětlení, dostupnost umyvadla s vodou, sterilizátor, nářadí, materiál a pomůcky potřebné pro výkon daného úkonu;
- o modelace nehtů na rukou a nohou – UV lampy, savky prachu, světelná lampa, nářadí a přípravky potřebné pro výkon daného úkonu.

4. ročník

- o prostorové členění a vybavení provozovny vyhovující požadavkům dané praxe a legislativě včetně přístrojové techniky pro samostatný výkon celkového kosmetického ošetření;
- o zásobený prodejní pult k nabídce, poradenství a prodeji kosmetických přípravků.

b) Pracoviště zaměstnavatele odpovídající moderním požadavkům, které splňují nároky na profil absolventa oboru (určitě by mělo být vybaveno alespoň tak, jak požadují standardy pro školní pracoviště, předpokládá se však, že budou vybaveny

moderněji a speciálněji i pro nadstandardní kosmetické ošetření) s odpovídajícím technologickým vybavením (alespoň dle hygienického minima). Možnost určit potenciálního zaměstnavatele žáků v souladu s oborem vzdělání (možnost i v návaznosti na bydliště žáka):

- např. kosmetický salon, salon manikúry a nail artu, provozovna pedikúry, vizáž salon, laserové a estetické centrum, SPA a wellness centrum, lázeňské centrum.

BOZP – způsob zajištění (ochranné pracovní prostředky)

- Základní vybavení žáka osobními ochrannými pracovními pomůckami (OOPP) provede škola – pracovní obuv a oděv (prohlášení o shodě);
- vybavení žáka OOPP nad rámec vydaných pracovních bot a oděvů potřebných pro výkon určité pracovní činnosti na pracovišti firmy je povinná zabezpečit firma, v dohodě mezi školou a firmou je tuto povinnost nutno zakotvit, anebo se domluvit na jiném způsobu zabezpečení žáka OOPP;
- úvodní školení BOZP potřebné pro práci ve školních provozovnách provede škola, která současně vydá žákovi zápisník BOZP, další školení BOZP pro práci ve firmách provede firma a školení vyznačí v zápisníku BOZP; zápisník BOZP je žákovi vydán na celý průběh jeho výuky v 1.–4. ročníku;
- škola zajistí na svých pracovištích pravidelnou odbornou revizi elektrických přístrojů;
- každý den před zahájením praktického vyučování se provede kontrola všech elektrických přístrojů a jejich stav včetně podpisu zapíše do určené knihy.

VYUŽITÍ NÁRODNÍ SOUSTAVY POVOLÁNÍ A NÁRODNÍ SOUSTAVY KVALIFIKACÍ

- Daný obor vzdělání připravuje žáky na pozdější výkon specifických povolání dle NSP (Národní soustava povolání: <http://www.nsp.cz>):
  - odborný směr: Služby osobní a provozní:
http://katalog.nsp.cz/poziceOdbornySmer.aspx?kod_smeru=20;
- možnost ověřování kompetencí s využitím hodnotících standardů NSK (Národní soustava kvalifikací: <http://www.narodnikvalifikace.cz>)⁷;
- standardy určují požadavky zaměstnavatelů pro konkrétní pozice, proto je ověření podle těchto standardů možností, která ověří, že i žák na pracovišti získal dovednosti požadované v praxi;
- podle podmínek pracoviště je možné se zaměřit na získání zkoušky z profesní kvalifikace:

⁷ Definována zákonem č. 179/2006 Sb., uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

- obor kvalifikace: Osobní a provozní služby:
<http://www.narodnikvalifikace.cz/vyber-kvalifikace/profesni-kvalifikace/skupiny-oboru-35>.

VYUŽITÍ ODBORNÍKŮ Z PRAXE

Cíl: Pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování procesu výuky

Odborník z praxe je zástupce zaměstnavatelské sféry ve výuce nebo při aktivitách spojených s osvojováním odborných kompetencí žáků.

Prispívá k doplnění výuky o specifické odborné poznatky a dovednosti např. formou krátkodobého kurzu, ukázky, přednášky apod. Zapojení odborníka z praxe má podněcovat rozvoj a zájem žáků o obor a doplňovat jejich odborný přehled o novinky z oboru.

Odborník z praxe může spolupracovat se školou při zadávání praktických úkolů a jejich řešení ve firmě, např. při exkurzích v podniku apod. Může však působit i na půdě školy, např. vstupovat do teoretické či praktické výuky, obvykle za přítomnosti učitele daného předmětu.⁸

Je nutné zodpovědně vytipovat takového odborníka, který bude vyhovovat nejen po stránce odborné, ale také bude schopen své zkušenosti zajímavě žákům přiblížit.

Odborníkem z praxe pro účely zapojení firmy do přípravy žáků může být:

- zaměstnanec firmy – kosmetička, pedikérka, manikérka, nail art, vizážista, obchodní zástupce;
- vedoucí pracovník firmy – kosmetička, pedikérka, manikérka, nail art, vizážista, obchodní zástupce;
- OSVČ zabývající se činností, která je v souladu s potřebami oboru vzdělání 69-41-L/01 Kosmetické služby.

ZPŮSOB ZAPOJENÍ ODBORNÍKA Z PRAXE

- Minimální rozsah (v souladu se zvoleným způsobem zapojení odborníka určí škola ve spolupráci s podnikem/odborníkem z praxe), bude vyjádřen počtem vyučovacích hodin nebo počtem jednotlivých realizovaných exkurzí za pololetí;
- zapojení odborníků z praxe v období odborné přípravy (ve škole) od 1. do 4. ročníku např. v tomto časovém rozsahu: 2–8 hodin v 1. ročníku, 8–16 hodin ve 2. ročníku, 10–24 hodin ve 3. ročníku, 10–20 hodin ve 4. ročníku.

Odborník z praxe může být zapojen buď pravidelně (systemicky), nebo nepravidelně:

---

⁸ Pro vysvětlení rozdílu mezi odborníkem z praxe a instruktorem praktického vyučování: instruktor je zaměstnanec firmy, který se se žákem setkává pouze v prostředí firmy a vede ho během odborného výcviku nebo během odborné praxe. Odborník z praxe se se žáky může setkat jak na půdě školy, tak ve firmě (např. při exkurzi apod.).

- do běžné výuky – jako součást vyučovací hodiny;
- povinný/volitelný, případně nepovinný předmět (např. trendové způsoby a metody ošetření – pro žáky se zvýšeným zájmem o obor vzdělání);
- seminář (i např. jako součást povinného/volitelného/nepovinného předmětu) v prostředí školy/firmy – semináře propojené s praktickou ukázkou k probíraným modulům;
- exkurze v prostředí firmy (popis exkurze na pracoviště konané pravidelně v rámci výuky odborných předmětů nebo odborného výcviku; popis cílů, průběhu, organizace a zabezpečení, způsobu hodnocení a vazby na ŠVP);
  - téma – např. technologické zpracování a výroba kosmetických přípravků, motivace a získávání nových klientů, inovace v přístrojové technice, možnosti využití ITC v praxi, možnosti uplatnění na trhu práce v tuzemsku i v zahraničí;
  - průběh – exkurze je vedena v rámci dohodnutého postupu s vedením firmy, skupina žáků je vedena učitelem a odborníkem z praxe, evaluace, zpětná vazba žáků a propojení do výuky je ověřováno v teorii i praxi;
- workshop (jednorázový nebo opakovaný, vázaný např. k vybranému tematickému celku) v prostředí podniku, případně školy – zařazení workshopů nebo vzdělávacích kurzů v rámci výuky odborných předmětů nebo mimo ni; popis cílů, průběhu, organizace a zabezpečení, způsobu hodnocení a vazby na ŠVP – viz výše;
- vedení cvičení v dílně nebo v laboratoři – se skupinou maximálně 6 žáků;
- spolupráce s odborníky z praxe v rámci vedení práce nebo jiné formy spolupráce při přípravě na profilovou část maturitní zkoušky, zejména praktickou zkoušku (např. volba tématu, pomoc při materiálním zajištění zkoušky, pomoc při obsahovém zpracování práce, její připomínkování apod.) – odborník z praxe a učitel se společně podílí na tvorbě zadání, průběhu zpracování i připomínkování a hodnocení práce žáka;
- vedení včetně konzultace, oponentura, účast při obhajobě (souvisí s možností zapojení odborníka z praxe do přípravy na profilovou část maturitní zkoušky, přípravy na složení zkoušky profesní kvalifikace, zpracování seminárních nebo ročníkových prací žáků) – příprava k profilové části maturitní zkoušky přímo v prostředí firmy, kde žák provádí odbornou praxi;
- organizace soutěže, přehlídky;
- motivace pro obor, orientace a předávání zkušeností, soutěživost a srovnávání vlastních dovedností s ostatními;
- zapojení do všech typů soutěží školních i mimoškolních na celostátní i mezinárodní úrovni na základě navržených témat;

- soutěže jsou vyhlašovány na konkrétní zadání – např. ošetření rukou včetně modelace nehtů, diagnóza pleti, zvolení správného postupu, ošetření, úprava obličeje, dekorativní líčení na dané téma;
- jiné zapojení – dny otevřených dveří ve škole, třídní schůzky rodičů, kulturní dění školy, prezentace své firmy, nabídka služeb, zapůjčení technického vybavení do soutěží žáků, ale i do výuky.

HODNOCENÍ PŘÍNOSU ODBORNÍKA Z PRAXE A HODNOCENÍ KVALITY

- Nastavení cílů spolupráce školy a odborníka, dohodnutí kritérií, jimiž se budou dosažené cíle hodnotit, vyhodnocení dosažených cílů, přehodnocení relevantnosti nastavených cílů, kritérií a přijetí opravných opatření pro další spolupráci;
- zajištění kvality ve smyslu hodnocení výuky (z různých úhlů pohledu – z pozice školy, žáka, odborníka/podniku i souladu s RVP/ŠVP);
- spoluúčast odborníka na hodnocení žáků – je žádoucí, aby se na hodnocení žáků podílel i odborník z praxe (hodnotí např. uplatňování znalostí v praxi, aktivitu, snahu žáka); může hodnotit i odborník sám (dle zkušeností, a pokud je sám ochoten), nebo ve spolupráci s učitelem (kombinovaná známka): odborník může zadávat jen dílčí úkoly (testy), ale závěrečná klasifikace bude v kompetenci učitele; i na zadání dílčích úkolů spolupracuje odborník s učitelem;
- vstupní a výstupní test, znalostní test, prověření praktických dovedností, vždy se zpětnou vazbou;
- různé formy soutěží znalostního či praktického charakteru;
- samostatná práce na zvolené téma (např. maturitní, seminární, SOČ);
- žák může získat např. i certifikát od firmy o absolvování kurzu, workshopu atd.;
- možnost složení zkoušky profesní kvalifikace (v návaznosti na žákův obor vzdělání) – ve smyslu získání profesní kvalifikace jako bonus k žákově studijnímu programu – zapojení odborníka z praxe do přípravy;
- podnik si tak může vytipovat nadané žáky a uvažovat o jejich zaměstnání po absolvování školy.

Zapojení odborníků z praxe a jejich spolupráce se školou při zabezpečení přípravy žáka na budoucí povolání se neobejde bez správné a cílené motivace samotných žáků. Mezi motivační prvky, které škola ve spolupráci se zaměstnavateli může v rámci výuky aplikovat, patří:

- soutěže – nejlepší žáci budou mít možnost se např. podílet s firmou na zpracování projektu nebo budou moci absolvovat stáž např. i u zahraničního partnera apod. (propojení s prvky ECVET);

- zaměstnavatel ukáže žákům během odborné přípravy a odborného rozvoje smysl rozsahu probírané teoretické a praktické náplně oboru vzdělání pro jejich další uplatnění u budoucího zaměstnavatele – k výkonu jakékoliv činnosti jsou potřebné praktické znalosti a dovednosti, které vycházejí ze zvládnutých teoretických znalostí oboru;
- zaměstnavatel může nabídnout žákům, kteří u něj v období odborného rozvoje budou vykonávat odborný výcvik/odbornou praxi, zaměstnání po úspěšném složení maturitní zkoušky. Tento motivující prvek má velký význam pro žáka, protože mu poskytne možnost uplatnění na trhu práce po ukončení výuky, zejména pokud u zaměstnavatele pracuje více žáků nebo si jednotlivé žáky ve spolupráci se školou vybírá přímo zaměstnavatel. Lze využít prvek zdravé soutěživosti mezi žáky nejen po stránce vědomostní, ale i z hlediska přístupu a zodpovědnosti k vykonávané práci (zájem o obor, udržení rodinné tradice a podnikání v oboru);
- v období prázdnin mohou žáci u zaměstnavatele vykonávat brigádu (např. na základě dohody o pracovní činnosti). Je pravděpodobné, že zaměstnavatel bude upřednostňovat ty žáky, kteří během odborného rozvoje vykazují dobré pracovní výsledky i kladný přístup k plnění svých povinností, mají zájem o sebevzdělávání, dobré předpoklady pro podnikání v daném oboru.

Pro zvýšení motivace žáků během výuky, prohloubení jejich znalostí a dovedností z oboru včetně získání zkušeností ze zahraničí je dle možností vhodné zařadit odborné stáže v zahraničí, např. v rámci projektu Erasmus+ Tento projekt umožňuje stáže u zahraničního partnera, během kterých se žáci seznamují nejen s prvky a prostředím svého oboru, ale získávají znalosti z kultury dané země. Zařazení těchto prvků do výuky je důležité zejména pro získání znalostí o požadavcích a možnostech pracovního trhu dané země, popř. EU:

<http://www.dzs.cz/cz/erasmus-plus/>.

ČASOVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Škola po dohodě s odborníkem z praxe stanoví minimální počet hodin odučených za pololetí (např. 25 % výuky ve firmě, 75 % ve škole), případně počet exkurzí (např. 4 za školní rok), seminářů (minimálně 4 za pololetí), prezentací firem (např. 2 za školní rok) atd.;
- možnost využití disponibilních hodin.

PROSTOROVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Ve škole nebo na školním pracovišti s využitím vybavení školy, popřípadě pomůckami donesenými odborníkem (včetně např. instruktážního videa, ukázky nástrojů, přístrojů, výrobků);

- v podniku s využitím technologického vybavení podniku;
- kombinovaná varianta – část výuky ve škole, část v podniku;
- kterákoliv část výuky může proběhnouti v zahraničí (např. exkurze v projektech příhraniční spolupráce).

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Ředitel školy určí pedagogické pracovníky zodpovědné za realizaci spolupráce s odborníkem:

- definovat podíl odborníka a učitele na výuce v souladu se způsobem realizace výuky navrženým v obsahu;
- v případě výuky mimo školu – výuku i dozor nad žáky zajišťuje odborník, instruktor.

TECHNOLOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

- BOZP a pojištění pro odborníka z praxe;
- podmínky pro výuku daných témat a jejich zajištění.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Zajištění odměn zapojených odborníků z praxe do výuky (DPP);
- možnost daňových úlev pro firmu i zaměstnance (náklady na získání profesní kvalifikace nebo Osvědčení o učitelské způsobilosti v současnosti možné jako daňové odpočty – výdaje za zvyšování kvalifikace⁹);
- náklady spojené s cestou odborníka z praxe do školy či učitele (možný pedagogický dozor) na exkurzi nebo workshop v podniku – služební cesta, případně diety, pojištění;
- reciprocita – protislužba školy, např. vyškolení zaměstnanců podniku (odborný cizí jazyk v praxi, ICT technologie, prezentace, nabídka rekvalifikací apod.).

⁹ Viz zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, § 227–235 (odborný rozvoj zaměstnanců); dále také zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, § 108 (rekvalifikace).

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Cíl: Přibližování obsahu výuky potřebám zaměstnavatelů

Požadavky na profilovou část maturitní zkoušky (dále profilová část MZ) jsou dány kurikulárními dokumenty, z nichž principiálně vycházejí. Příprava školního vzdělávacího programu a kvalitní plánování a realizace vzdělávacího programu společně s regionálními zaměstnavateli umožní v závěru vzdělávacího cyklu i zapojení zaměstnavatelů do realizace maturitních zkoušek.

Zapojení zaměstnavatelů do profilové části MZ může mít několik podob:

- pomoc při zabezpečení praktické zkoušky na pracovišti zaměstnavatele;
- pomoc při volbě témat pro praktickou zkoušku
- pomoc při volbě témat pro maturitní práce;
- zapojení odborníků z praxe při zpracování maturitních prací žáků v rolích vedoucího práce nebo oponenta, účast odborníka z praxe u obhajoby maturitní práce.

Profilová část maturitní zkoušky zahrnuje podle zákona č. 561/2004 Sb., § 79, 2–3 zkoušky, které mohou být realizovány formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí, písemné zkoušky, praktické zkoušky, maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí, nebo kombinací uvedených forem. Počet zkoušek a jejich formu stanoví ředitel školy, nebo jsou stanoveny příslušným RVP. RVP pro odborné vzdělávání určují, že jedna ze zkoušek profilové části MZ musí být formou praktické zkoušky, nebo formou maturitní práce s obhajobou.

Doporučujeme zaměřit se především na formu maturitní práce s obhajobou před zkušební maturitní komisí jako prostředku pro komplexní ověření klíčových a odborných kompetencí žáků a na formu praktické zkoušky (popř. kombinace praktické zkoušky a jiné formy maturitní zkoušky), která je zaměřena na ověření konkrétních pracovních činností a dovedností vztahujících se k danému oboru a kvalifikaci. Obě tyto formy profilové části MZ jsou také nejvhodnější pro realizaci spolupráce se sociálními partnery (SP). Zároveň se rozpracování obou těchto forem může opřít o praktické vyučování na reálném pracovišti.

OBSAH A POSTUP

Při realizaci profilové části MZ se doporučuje věnovat pozornost následujícím bodům:

- Stanovení forem pro 2–3 zkoušky profilové části MZ v souladu s legislativou (vyhláška MŠMT č. 177/2009 Sb.) a profilem oboru vzdělání, zohlednění možnosti zapojení SP;

- vymezení vazby jednotlivých zkoušek na kompetence absolventa v RVP a ŠVP;
- stanovení zkušebních předmětů (tj. předmětů nebo ucelených částí vzdělávacího obsahu) v souladu s legislativou pro zvolenou formu;
- rozpracování obsahu jednotlivých částí zkoušek profilové části MZ (témat);
- určení postupů realizace jednotlivých forem profilové části MZ pro daný obor vzdělání;
- harmonogram řešení, zohlednění organizačních podmínek konání profilové části MZ daných legislativou (zvl. § 79/3 zákona č. 561/2004 Sb., § 18 vyhlášky MŠMT č. 177/2009 Sb.).

ÚSTNÍ, PÍSEMNÁ A PRAKTICKÁ ZKOUŠKA

Stanovení obsahu a způsobu konání zvolených forem profilové části MZ včetně nastavení kritérií ověřování a hodnocení výkonu žáků v dané zkoušce:

- vymezení obsahu profilové části MZ na základě RVP konkrétního oboru vzdělání a jeho rozpracování do témat, zkušební témata se mohou vztahovat také k odbornému zaměření/profilaci ŠVP;
- porovnání témat s kompetencemi absolventa a stanovení vhodné formy zkoušky k jejich ověřování (ústní, praktická, písemná, kombinovaná);
- zveřejnění témat ředitelem školy pro jednotlivé části zkoušky;
- popis pojetí praktické zkoušky v daném oboru vzdělání: obsah zkoušky, způsob jejího konání, materiální a jiné zajištění, zapojení SP včetně možnosti realizace zkoušky na pracovišti SP;
- popis pojetí písemné zkoušky v daném oboru vzdělání, pokud bude součástí profilové části MZ (témata, způsob volby zkušebního tématu žáky, rozsah a způsob konání zkoušky);
- stanovení kritérií ověřování a hodnocení výkonů žáků pro jednotlivé části zkoušky a zkušební témata; kritéria zahrnují nejen požadavky na odborné kompetence, ale rovněž na vybrané klíčové kompetence (adekvátně podle formy zkoušky a tématu);
- vymezení nezbytných materiálních podmínek pro realizaci dané zkoušky (pomůcky, přístrojové a jiné zařízení);
- u kombinované formy zkoušky nastavení způsobu hodnocení pro jednotlivé části a pro celkové hodnocení.

MATURITNÍ PRÁCE A JEJÍ OBHAJOBA PŘED ZKUŠEBNÍ MATURITNÍ KOMISÍ

Pro úspěšnou realizaci této formy profilové části MZ je vhodné věnovat se těmto záležitostem:

- stanovení témat maturitní práce (MP) ředitelem školy na základě doporučení předmětové komise, která spolupracuje se SP;
- počet žáků, kteří budou skládat profilovou část MZ touto formou;
- vymezení rozsahu a podmínek zapojení SP při přípravě maturitní práce žáků a její obhajobě (např. vedení MP, možnost a podmínky použití zařízení SP, oponentura MP);
- popis požadavků na maturitní práci: obsah, forma zpracování, struktura a rozsah práce, formální náležitosti, počet vyhotovení aj.;
- harmonogram postupu zpracování MP: klíčové body postupu řešení a kontroly, termín pro odevzdání práce, způsob a termíny kontaktu s vedoucím práce (včetně jména vedoucího práce) aj.;
- popis požadavků na obhajobu MP;
- stanovení kritérií a způsobu hodnocení a) maturitní práce, b) obhajoby, c) celkového hodnocení;
- podpora žákům při zpracování MP: semináře a cvičení, konzultace s vedoucím práce (osobní, elektronická), metodické a jiné podpůrné materiály (např. jak se připravit na obhajobu MP atd.), šablony (např. šablona titulního listu MP, šablona k prezentaci maturitní práce při obhajobě aj.) apod.

PROSTOROVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Vyhledání vhodných sociálních partnerů s profilem činnosti odpovídajícím danému oboru vzdělání, s moderním technologickým vybavením a dalšími vhodnými podmínkami (např. na základě dosavadní spolupráce).

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Vytipovat ve spolupráci se SP možnosti spolupráce pro profilovou část MZ a vhodné odborníky z praxe k přípravě a realizaci vybraných forem profilové části MZ;
- vymežit smluvně podíl a podmínky participace SP na přípravě a realizaci příslušných forem profilové části MZ včetně finančního a organizačního zajištění.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Předpokládané osobní a provozní náklady:

- osobní náklady na činnosti odborníka/ů z praxe týkající se vedení maturitní práce žáka, zpracování oponentního posudku a účasti na obhajobě, přípravy zadání (zkušebních témat a konkrétních úkolů) pro praktickou (popř. další formy) profilovou část MZ, členství ve zkušební komisi;

- provozní náklady sociálního partnera týkající se poskytnutí technického zázemí pro zpracování maturitní práce nebo pro realizaci profilové části MZ formou praktické zkoušky na pracovišti SP (např. přístrojové, materiální a jiné vybavení).

DOPORUČENÁ LITERATURA

- KAŠPAROVÁ, Jana a kolektiv. *Profilová maturitní zkouška v odborných školách. Příručka pro učitele středních odborných škol*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012. ISBN 978-80-87-063-95-8.

STÁŽE UČITELŮ ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ, ODBORNÉHO VÝCVIKU VYBRANÝCH VŠEOBECNĚ VZDĚLÁVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Cíl: Pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování procesu výuky

PLÁNOVÁNÍ STÁŽE

Při plánování stáže realizované na pracovišti sociálního partnera je třeba zohlednit:

- cíle stáže a její minimální rozsah: podle účelu stáže (po dohodě mezi školou a firmou);
- forma a termín stáže;
- minimální počet zapojených učitelů (z jedné školy, z více škol): zde je potřeba zohlednit odlišnosti v průběhu stáže, pokud jde o jednoho učitele, více učitelů z jedné školy, více učitelů z různých škol, může se měnit i v průběhu stáže;
- nastavení pravidel spolupráce: podíl odborníka z firmy a učitele na vymezení cílů stáže, jejího průběhu a očekávaných výsledků, s kým bude učitel spolupracovat, kdo bude hodnotit dosažené výsledky apod.;
- popis a forma zapojení učitele v rámci stáže (podrobný rozpis aktivit, které jsou součástí stáže, např. práce s konkrétními nástroji, přístroji či stroji, účast učitele na dílčích úkolech firmy, formy spolupráce více učitelů z různých škol a pracovníků firmy při řešení konkrétních úkolů);
- personální zajištění stáže (odborné požadavky na pracovníka zodpovědného za odborné vedení učitele/učitelů v průběhu stáže, počet pracovníků firmy zapojených do spolupráce v rámci stáže aj.);
- pracovní podmínky (kdo zajistí přístup učitele na pracoviště, vybaví ho pracovním oděvem / ochrannými prostředky, kdo proškolí učitele BOZP apod.)
- možnost získání certifikátu;
- využití prvků ECVET¹⁰ (mobilita učitelů, zvýšení odborných kompetencí učitele rozpracování jednotek výsledků učení).

Místo odborné a časově náročné stáže je také možné uskutečnit řízený rozhovor se zaměstnancem vybrané firmy vč. případné exkurze do této firmy, s cílem doplnit a rozšířit teoretické znalosti učitele o poznatky z praxe. V současné době je uskutečňována řada projektů financovaných z prostředků státu a EU zaměřených na zvyšování odborných kompetencí učitelů odborných předmětů a odborného výcviku, např. projekt Erasmus+ (<http://www.dzs.cz/cz/erasmus-plus/>). Školy mohou těchto projektů využít pro své pedagogické pracovníky a zaměřit je do těch oblastí, které

¹⁰ Viz pospolu.rvp.cz/ecvet.

potřebují. Jako partneři jsou v těchto projektech zaměstnavatelé, kteří se podílejí na odborné přípravě učitelů, a je možno spolupracovat i se vzdělávacími institucemi v zahraničí, zejména v kosmetických institutech, na středních a vysokých školách, v centrech estetické medicíny apod., které jsou schopny ve spolupráci se školou zabezpečit odborné stáže učitelů. Školám lze tuto spolupráci jen doporučit.

Odborné stáže učitelů odborných předmětů a odborného výcviku by měly být směřovány např. do těchto oblastí:

- moderní trendy v dekorativním líčení a úpravě pleti;
- využití nových technologií a metod;
- užití nových aktivních látek v kosmetických přípravcích;
- použití nadstandardních kosmetických přístrojů;
- propojení kosmetických služeb s celkovou péčí o tělo;
- ekonomika a provoz salonu;
- vývoj a složení kosmetických přípravků;
- návaznost spolupráce kosmetičky s dermatologem;
- možnosti uplatnění se na trhu práce.

Vzhledem ke vzdělávacímu procesu je třeba zohlednit:

- vazba předmětu stáže na RVP/ ŠVP (vzdělávací oblasti, obsahové okruhy, náplň učiva a odborné kompetence jsou dány vzdělávacími cíli v těchto dokumentech).

VYHODNOCENÍ STÁŽE

- Způsob ověřování výsledků stáže (co, kde, kdy, jak často, v jakém pořadí se bude hodnotit; kritéria hodnocení) – např. popis a zpracování přínosu stáže pro školu v písemné podobě a konkrétní využití výsledků stáže v praxi;
- nástroje evaluace (čím bude ověřeno dosažení předpokládané cílové úrovně stáže) – např. zpracování instruktážního materiálu pro žáky učitelem a praktické předvedení práce;
- osvědčení o úspěšném absolvování a zakončení stáže (čím bude doloženo, typ dokladu – diplom, certifikát, osvědčení, který úspěšný absolvent obdrží);
- možnost získání certifikátu;
- hodnocení průběhu a výsledků stáže učitelem/učiteli a zástupci firmy (včetně různých forem spoluúčasti odborníků z firmy, např. prostřednictvím společného hodnotícího rozhovoru, facilitovaného semináře pro více učitelů, workshopu u kulatého stolu apod.);
- hodnocení vlivů stáže na zkvalitňování procesu výuky, přínosu pro žáky, školu;
- návrhy na opatření vyplývající z výsledků stáže (např. na úpravy ŠVP);

- využití prvků EQAVET¹¹ (společné nastavení cílů a očekávaných výsledků stáže; jak bude hodnoceno, zda bylo cílů dosaženo; jak budou hodnoceny přínosy stáže; co lze příště udělat jinak; jaká opatření budou přijata pro zlepšení průběhu a výsledků stáže).

FINANČNÍ PODMÍNKY

- Náklady na zajištění stáže pro jednoho učitele (firma, spoluúčast školy);
- výše odměny pro školitele/mentora z firmy, protislужba;
- cestovní náklady (služební cesta);
- pojistné hrazené za učitele (pojištění pro případ úrazu učitele, škody způsobené firmě v průběhu stáže apod.).

---

¹¹ Viz pospolu.rvp.cz/eqavet.

